

ASSIGNATURA:	MITOLOGIA CLÀSSICA
CODI:	21457
PROFESSOR:	PUIGVERT i PLANAGUMÀ, GEMMA
CICLE:	Primer
SEMESTRE:	Primer
CRÈDITS:	5
TIPUS:	OP
HORARI CLASSE:	Dm-Dj. 13-14.30
HORARI I LLOC	
D'ATENCIÓ ALS ALUMNES:	Despatx B7/140; Dm-Dj de 10 a 11.30 Departament Filologia Clàssica

Objectiu

L'objectiu del curs és iniciar els alumnes en la mitologia clàssica com a matèria interdisciplinària, prèvia a una especialització ulterior.

Temari

1. Idees generals. El mite: assaig de definició.- El mite i les seves zones de contacte: mite i culte; mite i ritual; mite i conte popular; mite i literatura; mite i història; mite i filosofia.- Les fonts de la mitologia clàssica.

2. Els mites dels orígens. Grècia i Orient.- Els orígens del món.- Les primeres generacions divines i les lluites del poder.- L'ordre universal.- Els "déus joves".

3. Els mites fundacionals. Demèter i Eleusis.- Apol.lo, déu oracular i guaridor.- Hermes, el déu enginyós.- Dionís, el déu alliberador.- L'orfisme.

4. La saga heroica. Definicions d'heroi.- Els herois grecs.- Els treballs d'Hèracles.- Hèracles, l'heroi transgressor.- Hèracles, el civilitzador.- Apoteosi d'Hèracles.

5. Del mite a la llegenda. El Cicle de Tebes: Làbdac, Laios, Èdip i els seus fills.- La llegenda troiana i el retorn dels herois.- Els mites de les contrades de Grècia.- La fabricació d'un heroi: la llegenda d'Alexandre.

6. Mitologia romana. Roma i els pobles veïns.- La llegenda d'Eneas.- Llegendes sobre la fundació i la llibertat de Roma.- Creació d'una mitologia nacional.

7. El mite en l'antiguitat clàssica. El mite com a paradigma ètic.- Les primeres crítiques al mite.- La utilització política del mite.- Les primeres interpretacions del mite: alegoria, racionalisme, evemerisme.

8. El mite en les literatures europees. La pervivència del mite clàssic en l'Edat Mitjana.- El Renaixement: interpretacions allegòriques i síntesis pagano-cristianes.- El Barroc.- El Neoclassicisme europeu.- El segle XIX.- El segle XX.

9. Les interpretacions del mite en els segles XVIII i XIX. Mitologia i evolució.- Mite i etnologia.- La mitologia naturalista.- El naixement de la mitologia comparada.

10. La mitologia clàssica en el segle XX. L'escola etnològica anglesa: Cornford i Harrison. L'historicisme: L. Gernet.- Simbolisme i psicologia: Freud, Jung, Diel.- El funcionalisme.- La morfologia religiosa de M. Eliade. L'escola neocomparatista de G. Dumézil.- L'estructuralisme: C. Lévi-Strauss.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

A. Textos clàssics (en traducció).

[APOLODORO], *Biblioteca*, trad. M. Rodríguez de Sepúlveda, BC Gredos 1985.- Trad. J. Calderón, Madrid, Akal 1987.

HESÍODO, *Obras y Fragmentos*, trad. A. Pérez y A. Martínez, Madrid, BC Gredos 1978.

HOMER, *La Iliada*, trad. M. Peix, Barcelona, Alpha 1978.- *L'Odissea*, trad. C. Riba, Barcelona, Alpha 1953.- HOMER, *La Iliada*, I-II, trad. M. Balasch, Barcelona, Bibl. Selecta 1971.- HOMER, *Himnes homèrics*, trad. M. Balasch, Barcelona, El mall 1974.- HOMERO, *Iliada*, trad. L. Segalá, Madrid, Austral y otras.- HOMERO, *Odisea*, trad. L. Segalá, Madrid, Austral y otras.- HOMERO, *Odisea*, trad. J. Pabón, BC Gredos 1993.- *Himnos homèrics*, trad. A. Bernabé, BC Gredos 1978.

OVIDIO, *Las Metamorfosis*, I-III, Trad. cast. A. Ruíz de Elvira, Barcelona, Alma Mater 1988.- OVIDI, *Les Metamorfosis*, I-III, trad. cat. Adela Ma. Trepal & Anna Ma. de Saavedra, Barcelona, FBM 1929-1932.- OVIDI, *Les Metamorfosis* I-VI, traducció, introducció i notes de Ferran Aguilera, Barcelona, Edicions de la Magrana, "Col·lecció l'Esparver Clàssic".

B. Autors moderns.

L. CENCILLO, *Mito. Semántica y realidad*, Madrid 1970.

L. A. DE CUENCA, *Necesidad del mito*, Madrid 1976.

M. DETIENNE, *La invención de la mitología*, Madrid 1985.

G. DUMÉZIL, *Heur et malheur du guerrier*, Paris 1969.- *Mythe et épopée*, I-III, Paris 1968-1973.

M. ELIADE, *Tratado de historia de las religiones*, Madrid, Cristiandad 1981.- *Mito y realidad*, Madrid, Punto Omega 1970.- *Aspectos del mito*, Madrid, Taurus 1973.

E.E. EVANS PRITCHARD, *Las teorías de la religión primitiva*, Madrid 1973.

J.G. FRAZER, *La rama dorada*, México 1970.

GALLARDO LÓPEZ, M. DOLORES, *Manual de mitología clásica*, Madrid, Ediciones Clásicas 1995.

C. GARCÍA GUAL, *Mitos, viajes y héroes*, Madrid 1985.- *La Mitología. Interpretaciones del pensamiento mítico*, Barcelona, Montesinos 1989.- *Introducción a la mitología griega*, Madrid, Alianza Editorial 1995⁴.

R. GRAVES, *Los mitos griegos*, I-II, Madrid 1985.

P. GRIMAL, *Diccionario de mitología griega y romana*, Barcelona, Paidós 1989.

F. JESI, *Mito*, Barcelona 1976.

K. KERÉNYI, *La religión antigua*, Madrid 1972.

G.S. KIRK, *La naturaleza de los mitos griegos*, Barcelona, Argos-Vergara 1984.- *El mito. Su significado y funciones en la antigüedad y otras culturas*, Barcelona, Paidós 1985.

J. LARSON (ED.), *Myth in Indo-European Antiquity*, Berkeley 1974.

C. LÉVY-BRUHL, *La mitología primitiva*, Barcelona, Península 1985.

C.S. LITTLETON (ED.), *The New Comparative Mythology. An anthropological Assessment of the Theories of G. Dumézil*, Berkeley 1966.

M. MÜLLER, *Mitología comparada*, Barcelona, Visión 1982.

W. OTTO, *Los dioses de Grecia*, Buenos Aires 1973.

A. RUIZ DE ELVIRA, *Mitología Clásica*, Madrid, Gredos 1988.

J. SARIOL - S. CUCURELLA - C. MONCAU, *La mitología clàssica. Literatura, art, música*, Barcelona, Barcanova 1994.

J. SEZNEC, *Los dioses de la Antigüedad en la Edad Media y en el Renacimiento*, Madrid 1983.

J.P. VERNANT, *Mito y pensamiento en la Grecia antigua*, Barcelona, Ariel 1974.- *Mito y sociedad en la Grecia antigua*, Madrid, Siglo XXI, 1982.

E. WIND, *Los misterios paganos en el Renacimiento*, Madrid 1985.

SISTEMA D'AVUACIÓ

El curs comprendrà les activitats següents:

(a) Estudi del programa de l'assignatura per mitjà de la bibliografia adjunta, de les lliçons teòriques i de les pràctiques d'aula.

(b) Realització d'un treball d'uns 20 folis sobre un tema acordat amb el professor de l'assignatura en entrevista privada.

(c) Examen escrit sobre un tema o part d'un tema del programa i un comentari de text.